

Juhász Zsuzsanna

Miányánk

Áruló volt, és kész. Áruló a bátyám. Mikor mondta, hogy tudod, Zsuzsikám, én most vacsorázni készülök.

Hát mintha kést döfött volna belém, de még a halott anyánk szívébe is. Hogy nézzük csak őt és csodáljuk, hogy nem ám csak úgy eszik. És nem kutya-futtában. Hanem megadja a módját, vagyis az asszony, akit maga mellé vett. Hallgatni a piagózós ömlengéseit, hogy milyen remek fickó ő. Hogy a segélyből még nyaralót is vett egy végtelenül szegény, eladósodott déli országban. Ahol még a tenger partja sem az országé.

Mert nekem nem kellett volna, az biztos, eurocent a koldustól. De a bátyám haszonelvű volt, dehogyan érdekelte a szegénység. Még vonalas telefont is szereltetett a hófehér házba. És milyen kéjesen mondta nekem, hogy ő ebédel. És annak ideje van, s neki más dolga sincs, mint számontartani az ő ebédjének idejét. Hát tényleg, mintha valami istentől származott volna. Egy révbé ért istenfi, hogy baszná meg az ő árulója.

Mert azért anyánk is igyekezett nagyon. Mi nem ebédeltünk még hét-

végén se, de ettünk. Csak ettünk, ha elkészült mindennel. Hétköznapi pedig szalvéta alá tette egy tányérba a vacsoránkat, s estig kellett várni, hogy alukukkanthassunk a szalvétának. Mert ez volt a kukucsvacsora, amit elfelejtett ez a féreg. Az én bátyám, aki nem dicsérte ezt a gondoskodással teli gyerekkorát, dehogyan. Hanem kiterjesztette. Ment országról országra, és panaszkodott a bérbeadóknak mindenre, és igyekezett a munkahelyeken, hogy valami jó kis baleset érje. El is vesztette szépen a kislábujját. Amitől végre rokkantnyugdíjat kaphatott. Míg él. Az új hazájában pedig jogosult volt segélyre. Hát élt is, mint hal a vízben. És él is még. Csak legalább anyánkat ne árulta volna el. Ne feledte volna a rengeteg babot meg mákot. Mert annyi bablevest és mákos kalácsot azóta se ettem, mint gyerekkoromban.

S ha merne emlékezni, még mondanám neki, hogy kedvence a csülök, és az is volt benne mindig. A babban. Mert nem hiába dolgozott annyit anyánk.

Miértünk.

Ima

Szívleves ez, anyám, szívleves. Híg, meghígult, ahogy a húsból kifőtt a víz.

De nem baj, majd megsűrűsödik. Nyüzsgögni fölötte jó lesz. Arra éppen-hogy jó. Mert te is így valaha.

Így sóhajtoztál bizonyára egyszer karácsonykor, mikor beteg voltam. És sopánkodtál, ahogy főztél, hogy nem lesz, aki egye a finom ételeket. De megmondtad, ha felnövök, érteni foglak. De én nem akarlak érteni, nem akarom ezt a mindig felnőtt létet, ezt a. Ezt a folytonos búcsúzkodást, ezt a folytonos gyászt. Hogy ami jön, az olyan gyorsan megy el, túl gyorsan, hogy könnyen elengedhető legyen.

Mert lásd, ez a kutya is hogy hányt. Kihányta a csontos csirkéjét. S most csak apadok a szívpörkölt fölött. Fogy bennem a kedv az élethez. De értelek, ahogy akartad. Szenvedek szándékos szerint. Hogy nem lesz, aki megegye, akivel megoszthatnám. Pedig a szív, a belsőség fel kéne hogy ajzza a kiskutya öreg ínyét. Hogy ne fenyegetsen az elmúlásával.

Csak a hányingere múljon, mire kész lesz az étel. Idős kutyának nem szabad diétázni. A koplalás elvonná tán még azt a kevés kedvet is, amit a tompuló érzékek meghagytak. Hát látod, megtapasztaltam ezt is. És azt is, hogy a gyerek bírál, újra és újra leszedi rólam a keresztvizet. Ahogy téged a bátyám, úgy engem a fiam piszkál újra és újra, hogy nem tartok elég tisztaságot és

rendet. Hát micsoda fiakat szültünk, látod-e, anyám. Micsoda aljadék indulatúakat, hogy bennünket marnak, ahelyett, hogy saját sikerük madarát kergetnék. Micsoda anyaszoknya pecéceket, mert nézd csak. Nézd odafentről, hogy mást se csinálnak, csak jó, nagyon jó asszonyokat keresnek maguknak egyre-másra. Mintha verseny volna az élet, ki tud jobb, önzetlenebb anyát találni magának. Mintha sose kellene felnőni egyszer. Hát jó volna megszakítani ezt az átkot. Remélem, a lányaim már nem dőlnek be ilyen szőrös csecsemőknek.

Hát látod, de most még, nekem még nem lesz ennek soha vége. De azért szólhatnál neki. A fiamnak, hogy takarítottam én már eleget. Pénzért, temelleted. Munkahelyi kötelességből és munka mellett. Mert dolgozó nők voltunk legfőképp. És csak főzni szeretünk otthon.

Mert időnk az sose volt. És csak az az egy szál íz jutott nekünk másnaponta, harmadnaponta. Míg másnak hosszasan tárt kapuk, ajtók és karok. Csak az a vékonyka íz, a hazavezető. Spenót fokhagymája, tök kaporja, krumpli petrezselyme.

S a sült kacs a bőre, amivel kínáltál, mikor jobban lettem azon a szép kis karácsonyon. És megtarthatnád még egy kis ideig a kiskutyámat.

Nem szeretek én már gyászolni se, látod.

Szélfogó

Nekem te ne mentegesd. Már hallom az érveidet, meg se kell szólalnod.

Hogy de hát öreg, csináljon már, amit akar.

De nekem, érted? Nekem azért akkor is mocsokláda. Mert ahelyett, hogy hagyná magát bolondra fújatni a széllel, túri, hogy a rokonai halálra itassák. Mert ez van, úgy fúj, hogy mindent megmozgat a szél, levelet, zacskót, papírzsepit. S ettől mintha minden egyéb is, ház, autó táncba kezdene.

Te, lehet, hogy ilyenkor több a bal eset is. Elszertelenedik az ember, tán ki is van éhezve rá. Nem jó mindig fegyelmezettnek lenni. Még a katonák is mosolyognak olykor, díszőrségben is. No, de ne terelj el, mert úgyse engedek. Mert ez a csaj hagyja magát, és napok óta ki sem dugja az orrát. Bár lehet, hogy dülöngélve nem akar kutyát sétáltatni. De hagyja magát akkor is a kanapéra szőgezni. Te, lehet, hogy ennek hercegnő effektusa van. Hízelegnek neki, bekapcsolják a tévét, a kutyákat elé fektetik, és szlopáltatják jó olcsó töménnyel. Hát igen, lehet, ő a legolcsóbb hercegnő a földkerekségen. Még tán a halálát se várják, mert kell a nyugdíja kenyérre, rezsire. Bár lehet, hogy azt nem fizetik helyette. Inkább arra a bánygyű mosolyára költik, a mindennapi bódító anyagára.

Még jó, hogy nem dohányzik, mert inkább rászoktatnák mariskára, hátha az olcsóbb. Pedig én mindent megtettem, dicsérgettem a kutyáit, holott jó hamisak voltak, az egyik mint kezesbárány futott oda az idegenhez, de a másik bokán harapott boldog felug-

rálás helyett. Olyanok voltak tényleg, mint az élet a társadalomban, csábító pillanatok, tele harapásnyomokkal. Hát nem? De ez a csaj erre vágyott. Azt mondta, nem főz, nem fűt. Mert őt úgyis körbefűtik a szomszéd lakók, hát minek is. Úgyhogy hiába vittem főznilót. Azt mondta, régen főzött, mikor még a gyerekek kicsik voltak. Hát tényleg, ugyan mit csinálhat most ez a nemzedék? A szocialista brigádok tagjai, szakszervezeti és egyéb tagok? Ették az üzemi kaját és eszük ágában se volt megtanulni főzni. És ez a csaj is valami főnök volt, sztahanovista, biztos. És csak reprezentálni tudott, de azt nagyon.

Mert ezt, éppen ezt kellett volna kiementeni, mint égő házból, a szocializmusból. A képességet, hogy szépen, jól tudjunk tálalni. Mosolyt csinálni az arcokra mindig, bármilyen szűkös az életünk. Legalább nem lennének mindig ilyen búvalbaszottak. Hát tényleg, ez a csaj kutyával, kupicával olyan, mint egy szocreál reprezentáció. A nagy, a megbecsült, mosolygós, aki kinyúlt cicanadrágban is maradéktalanul kiélheti hercegnő-defektusát.

Végül is ő tudja. Gondolom, ez volt mindig, mikor még dolgozott. Hazaért és nekiállt iszogatni. Kiereszteni a gőzt, mert akkor mintha minden száz százalékon dolgozó férfi lett volna. Vagy nő, nekem mindegy. De egynemű, az biztos. Hát most már neki örökre, reggeltől estig munka után lesz.

Biztos, hogy erre vágyott. A rokonok meg olykor melegebbet is csinálnak neki, mikor megsütik a fagyasztott

pizzát. Mert főzni ők se tudnak. Se beosztani. De azt, mondjuk, mi se, mert szépen feléltük a bolygót.

No, de akkor is, olykor kijöhetne ez a csaj. Hisz perfekt volt a kutyasétáltatásban is. Sokszor rám szólt, hogy háromszor kell kihozni az ebemet. De most már csak én, én állok a szélben.

És arra gondolok, sátrat veszek ide, ide, ahol éppen vagyok. Csak hogy ne kelljen hazáig menni.

Lehet, lehet, hogy ez az asszony is halálra unja magát. Engedné el a szexet, a bűnösét, a nős családapával. És csalogatná magához a csendes szép hétköznapiakat. Töltené meg az életét a rólad való gondoskodással. Nő, tehát mintha vele születetten hordozná a felelősséget mások jólléte iránt. Értem én. Lehet, hogy még a válását is visszacsinálná. Hogy ide érjen, ide. Ide, a ráérős középkorúságba, mikor a gyerekek már felnőnek, és lehet már csak egyre, a másokra fókuszálni.

Fókuszálni, bameg, így latinosan, mert valahogy elszúrta ezt. Igaz, jó asszonyok vettek körül, látod. Én is vettem még májat is resztelni. Mert nem vagy oda a levesekért. De még a hentesem is azt mondta, ugyan már. Nehogy kirúgjalak, együk meg a resztelt májat és utána igyunk rosét. Látod, jó hentes ez és bölcs. Tudja, hogy a húsnak is megvan a maga sorsa. Minden darab húsnak. Meg kell becsülni és vigyázni rá, nem állni az útjába, hogy összeköthesse az embereket. Az együtt evő

társakat, testvéreket. Bármilyen húst veszek, mindig megmondja, milyen bort igyunk utána. Csak sajnos benne zizeg már a piások türelmetlensége. Ahogy igazgatja a húst a pultban céltalan, s az a csöpp áhítat. Ahogy kimondja az alkoholos italok nevét. Isten tartsa meg a lecsúszástól. Azt, aki ennyire hisz, ilyen mélyen a hús, a vacsorahús megtartó erejében.

Hát igazán megérdemelné, hogy senki se veszekedjen az általa eladott hentesáru fölött. S a gyerekek? Ugyan minek is mondanám el, hogy ma házhoz jött a puncsi. Mint valami ebéd vagy inkább reggeli. Mondjuk, az nem tetszik, hogy tudja, hol lakunk. Kint szoktam tartani az innivalómat. Most is kint van egy bontott kóla. Mert ez meg az én hitemnek a kifejezése. Hogy senki, de senki nem tenné meg azt velem, hogy belepancsol az innivalómba.

Bár ha elrosszgyerekesedik a világ, ha ilyen ütemben rosszgyerekesedik el, lehet, fel kell adnom ezt a szokásomat. Ha gyermeki csíny lesz itt minden, ami valaha bűn volt. Hát hogy is mondhatnám el a gyerekeknek, hogy vigasz leves lesz ez nekem. Szép kis vigaszcsontokból.

Hisz lányok ők, lányok. Szükségük van egy tiszta lelkű apára. Vagy gyerekre, igaz szavúra, mindegy már. Azért egy kis vödör házi zsírt csak kiteszek.

Azon meglátszik bármilyen machináció.

Hajnali nyugalom, 2012